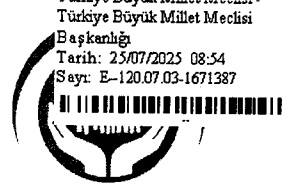

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16948631

Konu : Soru Önergesi (7/27434)

7/27434 6K 154

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 06.05.2025 tarihli ve 1623946 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan Mardin Milletvekili Sayın Salihe AYDENİZ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/27434 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/27434 Cevap Metni (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 974F11D0-801D-4E08-A838-6E5AE581CF9F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No: (312) 705 58 09

Mardin Milletvekili Sayın **Salihe AYDENİZ**'e Ait 7/27434 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Hiçbir çocuğun istismara uğramaması için çalışmalarımız devam etmektedir. Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan inceleme sonucu çocuk ve aile, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında ihtiyaç duyduğu koruyucu ve destekleyici tedbirler (*eğitim, sağlık, danışmanlık, bakım ve barınma tedbirleri*) çerçevesinde desteklenmektedir.

Diğer taraftan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasına istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmakta olup adli süreçlere ilişkin yargılama aşamaları sonuna kadar titizlikle takip edilmektedir.

Bakanlığımız avukatları tarafından, yargılama sürecinde gerek görülmesi halinde ilgili mahkemelerden sanıkların azami haddeden cezalandırılması talep edilmekte ve tutukluluk kararı verilmesi veya tutuksuz yargılanma kararlarına itiraz edilmektedir. Ayrıca 6284 sayılı Kanun ve 5395 sayılı Kanun kapsamında derhal koruyucu ve önleyici tedbirler alınmakta, psiko-sosyal destek ivedilikle sağlanmaktadır.

Soru önergesine konu vaka ile ilgili olarak; Bakanlığımızca vefat eden Elif K.'nın kardeşlerine yönelik Danışmanlık, Sağlık ve Eğitim Tedbir Kararları mahkemeden talep edilmiştir. Mahkemeden çıkan karar neticesinde Sağlık, Eğitim ve Danışmanlık Tedbir Kararları uygulanmaya başlanmıştır. Aynı zamanda Bakanlığımızca aileye yönelik belirli aralıklarla hane ziyaretleri yapılmakta olup, tüm aile bireylerine yönelik güçlendirici, destekleyici, psikososyal destek hizmeti sunulmaya devam edilmektedir.

Söz konusu olay, halen soruşturma aşamasında olup adli süreç yakından takip edilmektedir.

Türkiye'de yasal olarak suç sayılan fiiller ve diğer adli vakalara ilişkin idari kayıt verileri, soruşturma ve kovuşturma evresinde görev ve sorumluluğu bulunan yetkili merciler tarafından toplanmaktadır. 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamındaki tedbir kararları ise hâkim, mülki amir veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk amiri tarafından verilmektedir. Bu doğrultuda bahse konu veri ve bilgilerin ilgili Bakanlıklardan temin edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla "şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi" çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanun ile Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yasal altyapı güçlendirilmiştir. Kanun'un etkin olarak uygulanmasına yönelik yönetmelikler ve Bakanlık genelgesi yürürlüktedir.

- 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 25 Kasım 2023 tarihinde yayımlanmış olup kadına yönelik şiddetle mücadelenin en üst düzeyde ele alındığına yönelik önemli bir gösterge olarak ilgili mevzuatta yerini almıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasal enstrümanlardan biri olan Türk Ceza Kanunu'nda, 2021 ve 2022 yıllarında yapılan değişikliklerle kadına yönelik işlenen fiillere ilişkin cezai müeyyideler artırılmış, daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalete Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki mevcut durumu değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları” ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak destek ve izleme hizmetlerinin verildiği merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir.
- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin başında kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. Bu kapsamda şiddet mağdurları ile mesleki görüşmeler yapılarak vaka formülasyonu ve müdahale planları hazırlanmakta, yapılan planlama çerçevesinde gerekli mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaların etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla mesleki personelin kapasitesi temel ve ileri düzey eğitimlerle artırılabilmektedir. Bununla birlikte şiddet mağdurlarının psikososyal ihtiyaçlarının etkin bir şekilde giderilmesi ve psikolojik ve sosyal işlevselliklerinin artırılması üzere sunulacak psikososyal destek hizmetlerini model halinde yapılandırarak ar-ge çalışmalarımız da devam etmektedir. Söz konusu çalışmalarla psikososyal destek hizmetlerinin sunumu ile

izleme, değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının standardizasyonunu sağlanarak hizmetler bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağdurun özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde yapılandırılacaktır ve hizmetlerimiz bir ileri seviyeye taşınacaktır.

- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Türkiye genelinde toplam 150 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 424 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bu mekanizmaların yanı sıra İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde ihtisas kuruluş ve birimlerle hizmetler sürdürülmektedir. Bu alanda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı uzman kolluk birimleri, Adalet Bakanlığına bağlı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri ile eş güdüm ve koordinasyon içerisinde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları devam etmektedir.
- Şiddet mağdurlarına daha hızlı ulaşılarak müdahalenin etkinliğini artırmak amacıyla paydaş kurumlar ile elektronik veri tabanları arasında entegrasyon sağlanmıştır.
- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında 2015 yılında pilot olarak başlatılan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı’nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca Whatsapp ve BİP platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek (KADES) Uygulaması hayata geçirilmiştir. Uygulamada yer alan acil yardım butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.

- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024”, “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, “Türkiye’de Depremden Etkilenen Bölgede Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi” ve “İhtisaslaşmış Kadın Konukevlerinin Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi” başlıklı projeler devam etmekte olup “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Kurumsal Kapasitenin ve Toplumsal Farkındalığın İletişim Boyutuyla Artırılması Projesi” ise tamamlanmıştır.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 4,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarında biri olarak RTÜK ile iş birliğinde “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler” rehberi yayımlanmıştır.

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye’nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

Kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik alanda desteklenmesine yönelik Bakanlığımız tarafından uygulanan çalışmalar ise şu şekildedir:

- 2024-2028 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı” ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri çerçevesinde kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanarak 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Gününde kamuoyuna duyurulmuştur. Eylem Planı’nın temel politika eksenleri; Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği olarak belirlenmiştir. Planda; beş temel politika eksenine ilişkin “5 Temel Amaç”, “20 Strateji”, “83 Faaliyet” yer almaktadır.

Bununla birlikte söz konusu eylem planında yer alan politika eksenleri altında ele alınmak üzere kesişen politika alanları belirlenmiş ve bunlar da “Özel Politika Gerektiren Gruplar” ile “Kesişen Çalışma Alanları” olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Hem “Özel Politika Gerektiren Gruplar” hem de “Kesişen Çalışma Alanları” Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır. Özel Politika Gerektiren Gruplar başlığında;

- Kız çocukları,
- Engelli kadınlar,
- Yaşlı kadınlar,

- Kırsal alanda yaşayan kadınlar,
 - Geçici koruma(GK)/uluslararası koruma (UK) başvurusu veya statüsü sahibi kadınlar,
 - Tutuklu ve hükümlü kadınlar,
 - Şiddet mağduru kadınlar,
 - Yoksul kadınlara yer verilmiştir.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde "Kadının Güçlenmesi Konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi" yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Bakanlığımız tarafından düzenlenen "Kadınlara Yükselen Türkiye" programında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından kamuoyuyla paylaşılmıştır.
 - Söz konusu Genelge kapsamında, Sayın Bakanımız başkanlığında ilgili diğer bakanlıklar ve kurumların katılımıyla kadınlara yönelik sunulan hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesine yönelik tüm çalışmaların izlenmesi, değerlendirilmesi, koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması amacıyla "Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur.
 - Genelgede, kadının güçlenmesine ilişkin çalışmaların yerel düzeyde etkin şekilde yürütülmesi ve takibi amacıyla, tüm illerde Vali başkanlığında "Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları" oluşturulmuştur.

Bu çerçevede; Bakanlığımızca kadının güçlenmesine yönelik çalışmalar, Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı ve Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulları tarafından belirlenecek proje ve politikalar çerçevesinde yürütülmeye devam edecektir.

Bakanlığımız tarafından kadınların ve kız çocuklarının ekonomik alanda güçlendirilmesi amacıyla 'Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi' ve 'Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi' yürütülmektedir.